

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Petra Mikeše a soudců Milana Podhrázkého a Jitky Zavřelové v právní věci žalobce: **V. Z.**, zast. Mgr. Andreou Eger, advokátkou se sídlem nám. Republiky 60, Tachov, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 10. 2023, čj. OAM-5168-25/ZR-2022, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 17. 1. 2024, čj. 70 A 1/2023-73,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 17. 1. 2024, čj. 70 A 1/2023-73, **se ruší** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Předmětem sporu je naplnění podmínek pro zrušení povolení k trvalému pobytu rodinného příslušníka občana České republiky. Nejvyšší správní soud se však zabýval pouze námitkou, že se krajský soud nevypořádal s důkazními návrhy.

[2] Žalovaný rozhodnutím ze dne 4. 10. 2023, čj. OAM-5168-25/ZR-2022, zrušil žalobcovo povolení k trvalému pobytu rodinného příslušníka občana České republiky a stanovil mu lhůtu k vycestování z území v délce 30 dnů od nabytí právní moci napadeného rozhodnutí podle § 871 odst. 1 písm. a) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů.

[3] Rozhodnutí žalovaného žalobce napadl žalobou, kterou Krajský soud v Plzni v záhlaví označeným rozsudkem zamítl. Předně se neztotožnil s námitkou žalobce spočívající v tom, že v jeho případě nebyla splněna podmínka závažného narušování

veřejného pořádku. Krajský soud v napadeném rozsudku shrnul závěry žalovaného a ztotožnil se s nimi. Za podstatné považoval zejména chování žalobce a kontext jím spáchané trestné činnosti na území České republiky. Zároveň konstatoval, že tvrzení žalobce ohledně povinného návratu do vlasti a podstoupení mobilizace jsou obecná. Žalobce si navíc může upravit svůj pobyt na území ČR jiným způsobem. Krajský soud rovněž dospěl k závěru, že se žalovaný dostatečně zabýval dopady rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobce. Ten totiž netvrdil a neprokázal, že by v jeho případě existovaly výjimečné okolnosti ke zrušení napadeného rozhodnutí. Žalovaný nepopřel, že zrušení povolení k trvalému pobytu skutečně zasáhne do jeho soukromého a rodinného života. Přesvědčivě však vyložil, proč považuje toto rozhodnutí za přiměřené. Krajský soud se proto s jeho závěry plně ztotožnil.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[4] Žalobce (dále „stěžovatel“) brojí proti rozsudku krajského soudu kasační stížností. V ní předně uvedl, že ji považuje za přijatelnou ze dvou důvodů. Prvním z nich je precedenční charakter kasační stížnosti, jelikož stěžovatelem je občan Ruské federace. Přístup Evropské unie i České republiky k občanům Ruské federace se od vypuknutí války na Ukrajině změnil. Při posuzování by však nemělo docházet k rozdílnému přístupu k cizincům z třetích zemí. Druhý důvod spatřuje v tom, že krajský soud i žalovaný nesprávně aplikovali dosavadní judikaturu, konkrétně rozsudek NSS ze dne 19. 12. 2019, čj. 10 Azs 263/2019-30.

[5] Co se týče konkrétních námitek, stěžovatel předně tvrdí, že krajský soud vycházel z nesprávně zjištěného skutkového stavu. Při hodnocení skutkového stavu vzal v potaz pouze období, ve kterém se stěžovatel dopouštěl protiprávního jednání. Krajský soud se dle stěžovatele nezabýval ani námitkou, dle které by jej při návratu do domovského státu očekávalo nasazení do tzv. trestných oddílů. Neobstojí tvrzení žalovaného a krajského soudu, že se stěžovatel nemusel nutně vrátit do Ruské federace. S ohledem na svoji státní příslušnost je k tomuto státu vázán. Bez vízové povinnosti by mohl pobývat pouze v Bělorusku, Tádžikistánu, Jižní Osetii a Podněstří. V dalších státech by musel mít vízum, případně by v nich mohl pobývat pouze po dobu 90 dnů. Zrušení trvalého pobytu zasáhne do jeho osobních a rodinných vazeb. Rozsudek krajského soudu považuje za nepřezkoumatelný i proto, že se krajský soud nezabýval osobními a rodinnými vazbami stěžovatele.

[6] Stěžovatel považuje za nesprávný také závěr krajského soudu o tom, že dlouhodobě nebyl ochoten respektovat základní pravidla a nedostatečně se integroval do společnosti. V České republice se vzdělával a získal zde zaměstnání. Z rozsudku krajského soudu není zřejmé, jak se vypořádal s důkazními návrhy. Ty přitom reflektují aktuální poměry stěžovatele a vyvrací tak závěry žalovaného. Krajský soud ani žalovaný se nezabývali podrobnostmi trestné činnosti. Přesto dospěli k závěru o vysoké společenské nebezpečnosti jeho protiprávního jednání. Stěžovatel má za to, že správní orgán považoval uložené podmíněčné tresty trestním soudem za nedostatečné, a proto stěžovatele potrestal přísněji. Žalovaný se v napadeném rozhodnutí pouze odkázal na výroční zprávu Národní protidrogové centrály o zvyšujícím se podílu cizinců na drogové trestné činnosti. Nevztáhl ji však k případu stěžovatele. Obdobně obecné je tvrzení žalovaného, že uživatelé drog si finanční prostředky opatřují majetkovou trestnou činností. Sám nikdy nebyl stíhán za

pokračování

majetkovou protiprávní činnost. Stěžovatel současně žádá, aby jeho kasační stížnosti byl přiznaný odkladný účinek.

[7] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že na nyní posuzovanou věc nelze aplikovat rozsudek NSS ve věci sp. zn. 10 Azs 263/2019. Ten se totiž týkal trvalého pobytu občanů Evropské unie, nikoliv třetích zemí. Stěžovatel nikterak nepodložil svá obecná tvrzení ohledně toho, co by mu hrozilo při návratu do Ruské federace. Žalovaný má za to, že se v napadeném rozhodnutí dostatečně zabýval osobními vazbami stěžovatele. Během dvou pobytových kontrol se na uvedené adrese nezdržoval on ani jeho družka. Stěžovatel nekonkretizoval, jak se o družku a jejího potomka stará. Neprokázal ani to, že spolu žijí. Nemusí se nutně vracet na území Ruské federace.

[8] Žalovaný dále uvedl, že stěžovatel byl opakovaně pravomocně odsouzen za spáchání úmyslných trestných činů a svým jednáním opakovaně narušil veřejný pořádek. Nebezpečí stěžovatele pro společnost je tak zjevné. Stěžovatel důkazy pro podporu svých tvrzení předložil až v řízení u krajského soudu. Ani z nich však nevyplývá, že by měl převážít osobní zájem stěžovatele nad ochranou veřejného pořádku. Povaha protiprávního jednání stěžovatele vyplývá z rozsudků Okresního soudu v Tachově, které jsou součástí správního spisu. Proto se žalovaný v napadeném rozhodnutí omezil na stručný popis protiprávního jednání. To se však týká přímo jeho osoby. Zjištění jsou proto dostatečně konkrétní. Stěžovatel v kasační stížnosti bagatelizuje své protiprávní jednání, kterého se dopustil opakovaně a lze se tak obávat, že se ho bude dopouštět i v budoucnu. Veřejný zájem na tom, aby na území České republiky nepobývali cizinci páchající drogové trestné činy převažuje nad individuálním zájmem stěžovatele na soukromý a rodinný život.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[9] Kasační stížnost je důvodná.

[10] Nejvyšší správní soud se předně zabýval přípustností kasační stížnosti. Podle § 104 odst. 4 s. ř. s. je totiž kasační stížnost nepřipustná, opírá-li se jen o jiné důvody, než které jsou uvedeny v § 103, nebo o důvody, které stěžovatel neuplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáno, ač tak učinit mohl. Stěžovatel musí podle § 104 odst. 4 s. ř. s. v kasační stížnosti mj. reagovat na argumentaci krajského soudu a uvádět, z jakých důvodů jsou jeho závěry nesprávné. Pokud pouze opakuje námitky, které uvedl v žalobě, aniž by jakkoliv reflektoval argumentaci krajského soudu, tak za předpokladu, že uvedené námitky krajský soud vypořádal a nelze v jejich opakování spatřovat setrvání na dříve vznesené argumentaci, která je nadále schopná obstát proti závěrům krajského soudu, nejsou takové námitky přípustné (usnesení NSS ze dne 10. 9. 2009, čj. 7 Afs 106/2009-77, č. 2103/2010 Sb. NSS, nebo ze dne 14. 6. 2016, čj. 1 As 271/2015-36). Z textu daného ustanovení je také zřejmé, že brání i uplatnění jiných námitek než těch, které byly včas uplatněny v řízení před krajským soudem, pokud je stěžovatelka nemohla uplatnit již v řízení před soudem prvního stupně (rozsudek NSS ze dne 3. 9. 2008, čj. 1 Afs 102/2008-39).

[11] Stěžovatel má za to, že žalovaný považoval uložené podmíněčné tresty trestním soudem za nedostatečné, a proto jej potrestal přísněji ve správním řízení. Tuto námitku však nevzněl v řízení před krajským soudem. Uvedenou kasační námitku stěžovatele proto nelze projednat, neboť nesměřuje proti rozhodovacím důvodům krajského soudu. Je proto

nepřípustná podle § 104 odst. 4 s. ř. s., protože se opírá o jiné důvody, než které jsou uvedeny v § 103 s. ř. s.

[12] Stěžovatel dále namítl, že neobstojí tvrzení žalovaného a krajského soudu, že se nemusel nutně vrátit do Ruské federace. S ohledem na svoji státní příslušnost je k tomuto státu vázán. Krajský soud v bodě 20 napadeného rozsudku k návratu do vlasti uvedl, že si stěžovatel může upravit svůj pobyt na území ČR jinak. Právní řád poskytuje v oblasti azylového práva nástroje, jakými může svoji obavu z mobilizace řešit. Řízení o zrušení trvalého pobytu však takový nástroj nepředstavuje. Nejvyšší správní soud konstatuje, že uvedené kasační námitky nikterak nespouřují zásadní závěry krajského soudu spočívající v tom, že si může svůj pobyt v ČR vyřešit jiným způsobem. Bez vyvrácení tohoto klíčového závěru krajského soudu uvedené kasační námitky nemohou být důvodem pro zrušení napadeného rozsudku. Pokud totiž může v ČR setrvat, byť z jiného důvodu než na základě trvalého pobytu, není situace v zahraničí v tomto řízení jakkoliv relevantní. Tyto námitky jsou proto nepřijatelné.

[13] Nejvyšší správní soud se dále zabýval tím, zda je kasační stížnost přijatelná, respektive zda jsou přijatelné jednotlivé přípustné kasační námitky (rozsudek NSS ze dne 1. 12. 2021, čj. 10 Azs 147/2021-56, body 6 a 7, a ze dne 28. 11. 2022, čj. 8 Azs 14/2022-21, bod 11). Podle § 104a odst. 1 s. ř. s., s účinností od 1. 4. 2021, platí, že rozhodoval-li před krajským soudem o věci specializovaný samosoudce a kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud jako nepřijatelnou. Při rozhodování o přijatelnosti kasační stížnosti Nejvyšší správní soud vychází z judikturně ustálených kritérií, která pramení ze závěrů usnesení NSS ze dne 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS. Tyto závěry jsou použitelné i po novele soudního řádu správního (usnesení NSS ze dne 16. 6. 2021, čj. 9 As 83/2021-28, č. 4219/2021 Sb. NSS, bod 11).

[14] Nejvyšší správní soud proto přijme kasační stížnost k věcnému přezkumu pouze v případě rozpoznatelného dopadu řešení právní otázky nad rámec konkrétního případu, a to i) z důvodu neexistence, nejednotnosti nebo překonání judikatury, nebo ii) v případě zásadního pochybení krajského soudu. Zásadní pochybení musí spočívat v tom, že krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu, a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování bude docházet i v budoucnu, nebo pokud krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva.

[15] Stěžovatel shledává přijatelnost kasační stížnosti ze dvou důvodů (bod [4]). První důvod se týká odlišného přístupu k občanům Ruské federace a třetích zemí. Tvrzení stěžovatele je však zcela obecné. Stěžovatel nikterak nevysvětlil, v čem dle něj odlišný přístup spočívá. Z napadeného rozsudku není odlišný přístup vůči stěžovateli zřejmý. Za rozhodnou považoval krajský soud především drogovou trestnou činnost stěžovatele. Původ stěžovatele se nikterak do hodnocení nepromítá. Druhý důvod přijatelnosti shledává v tom, že se krajský soud a žalovaný nezabývali dopadem napadeného rozhodnutí do jeho soukromého a rodinného života. Konkrétně se odkázal na rozsudek NSS ve věci sp. zn. 10 Azs 263/2019, ze kterého dovozuje, že při rozhodování o zrušení povolení k trvalému pobytu je nezbytné

pokračování

se zabývat tím, zda nedojde k nepřiměřenému dopadu do soukromého a rodinného života účastníka řízení, pokud to účastník namítne. Krajský soud však v bodě 21 dospěl k závěru, že posouzení dopadů napadeného rozhodnutí do soukromého a rodinného života stěžovatele ze strany žalovaného považuje za dostatečné. Dále doplnil, že správní orgány zohlednily jim známé skutečnosti a žalobce neprokázal, že by v jeho případě existovaly výjimečné okolnosti, které by vedly až k nezákonnosti napadeného rozhodnutí. Z uvedeného logicky vyplývá, že krajský soud měl za to, že se žalovaný soukromým a rodinným životem stěžovatele dostatečně zabýval. Z napadeného rozsudku je zřejmé, že se touto otázkou v mezích žalobní námitky zabýval také krajský soud. Není tak zřejmé, z jakého důvodu má stěžovatel za to, na základě jeho velice stručného tvrzení, že krajský soud, popř. žalovaný, nesprávně aplikovali judikaturu NSS, resp. že se nezabývali dopadem rozhodnutí do jeho soukromého a rodinného života. Z těchto důvodů tak kasační stížnost přijatelná není.

[16] Stěžovatel v konkrétních námitkách tvrdí, že napadený rozsudek je nepřezkoumatelný, jelikož se krajský soud nezabýval námitkami týkající se návratu do domovského státu. Nejvyšší správní soud konstatuje, že se krajský soud těmito námitkami dostatečně zabýval (bod [12]). Tvrzení stěžovatele proto není pravdivé. Ani tato kasační námitka proto není přijatelná.

[17] Stěžovatel dále tvrdí, že se krajský soud ani žalovaný se nezabývali podrobnostmi trestné činnosti. Konkrétně tvrdí, že se měli zabývat množstvím prodaných psychotropních látek, jeho majetkovým prospěchem, zda je prodával mladistvým apod. Pouze tyto informace by mohly odůvodnit závěry žalovaného, že napadené rozhodnutí vydal i s ohledem na ochranu společnosti a zejména mladistvých. Dále se odkázal na nález Ústavního soudu ze dne 16. 12. 2020, sp. zn. I. ÚS 945/20, dle kterého je nezbytné zkoumat konkrétní okolnosti osobního jednání stěžovatele, které prokazují, že právě toto osobní chování představuje skutečné, aktuální a dostatečně závažné ohrožení některého základního zájmu společnosti.

[18] Nejvyšší správní soud poznamenává, že žalobní námitka takto konkrétní nebyla. V řízení před krajským soudem pouze uvedl, že je nutné zkoumat konkrétní protiprávní jednání cizince a jeho okolnosti. Krajský soud proto ve stejné míře obecnosti k této námitce v bodě 19 napadeného rozsudku shrnul, že žalovaný dostatečně popsal jednotlivé trestné činy a vzal v potaz také význam porušené normy, způsob provedení, formu zavinění i množství spáchaných trestných činů. Zároveň se se závěry žalovaného ztotožnil.

[19] Nejvyšší správní soud konstatuje, že se žalovaný podrobně zabýval tím, zda bude stěžovatel ohrožovat veřejný pořádek i v budoucnu. Vyličil konkrétní okolnosti jeho osobního jednání dokazující to, že právě stěžovatelovo osobní chování představuje skutečné, aktuální a dostatečně závažné ohrožení některého základního zájmu společnosti. Vyhověl tak požadavku na něj kladeného výše uvedeným nálezem Ústavního soudu. V míře obecnosti žalobní námitky lze říci, že se stěžovatel dopustil opakované, závažné a dlouhodobé trestné činnosti a žalovaný ji dostatečně popsal. Z časové prodlevy mezi jednotlivými trestnými činy je rovněž zřejmé, že nedošlo ke změně jeho chování. Pokud měl stěžovatel za to, že se žalovaný některými konkrétními aspekty trestných činů nezabýval, či považoval konkrétní odkazy žalovaného za příliš obecné, nic mu nebránilo takto podrobnou argumentaci vznést již v řízení před krajským soudem. To však neučinil. Nejvyšší správní

soud není nyní oprávněn se zabývat konkrétními kasačními námitkami stěžovatele, jelikož jeho žalobní argumentace byla zcela obecná. Námitky stěžovatele proto nejsou přijatelné.

[20] Stěžovatel dále uvedl, že se krajský soud nevypořádal s předloženými důkazními návrhy. Z žaloby vyplývá, že stěžovatel pro podporu svých tvrzení ohledně nedostatečně zjištěného skutkového stavu, resp. toho, že aktuálně neohrožuje veřejný pořádek, předložil celou řadou důkazů. Ty v průběhu řízení dále doplnil. Nejvyšší správní soud se se stěžovatelem ztotožňuje v tom, že z napadeného rozsudku není zřejmé, jak se s nimi krajský soud vypořádal. Podle ustálené judikatury Ústavního soudu je povinností soudu zdůvodnit, proč neprovedl navržený důkaz, přičemž v odůvodnění rozhodnutí musí své stanovisko přiměřeně vyložit (náleží Ústavního soudu ze dne 22. 4. 2002, sp. zn. IV. ÚS 582/01). K povinnosti soudu zaujmout stanovisko k důkazům, jejichž provedení v řízení účastník navrhl, se již vyslovil též NSS např. v rozsudku ze dne 28. 4. 2005, čj. 5 Afs 147/2004-89, č. 618/2005 Sb. NSS. Zde dovedl, že soud rozhodne, které z navržených důkazů provede a které nikoli (§ 52 odst. 1 s. ř. s.); to jej však nezabavuje povinnosti takový postup odůvodnit (náleží Ústavního soudu ze dne 24. 2. 2004, sp. zn. I. ÚS 733/01). Opomenutí takové povinnosti však nemusí mít vždy vliv na zákonnost rozhodnutí, je-li například zřejmé, že se jednalo o důkazy zjevně nadbytečné. O takovou situaci se jedná typicky tehdy, pokud lze prokazované skutečnosti bez dalšího zjistit z listin založených ve správním spisu (usnesení NSS ze dne 3. 8. 2017, čj. 9 Azs 120/2017-34; rozsudek NSS ze dne 11. 11. 2011, čj. 5 As 62/2010-126).

[21] V nyní posuzované věci důkazy navržené stěžovatelem, na které poukazuje v kasační stížnosti, nejsou součástí správního spisu. Stěžovatel se jimi snažil prokázat především to, že nenarušuje veřejný pořádek. Z napadeného rozhodnutí je přitom zřejmé, že žalovaný své závěry vystavěl právě na tom, že stěžovatel závažně narušuje veřejný pořádek. Z tohoto hlediska proto důkazní návrhy nebyly zjevně nadbytečné. Žalovaný k důkazním návrhům uvedl, že je stěžovatel předložil až v řízení u krajského soudu. Stále má však za to, že by měl převážít zájem na ochraně veřejného pořádku. Nejvyšší správní soud k vyjádření žalovaného podotýká, že v řízení o kasační stížnosti přezkoumává rozhodnutí a postup krajských soudů. Není proto oprávněn se vyjádřit k tomu, zda by závěry žalovaného obstály i pokud by krajský soud navržené důkazy provedl. Za současné situace totiž nelze předjímat ani to, zda je krajský soud provede, či nikoliv. Jejich provedení však nelze vyloučit zejména s ohledem k tomu, že sporují klíčový závěr žalovaného a zároveň nejsou součástí správního spisu. Nejvyšší správní soud proto shrnuje, že krajský soud zatížil napadený rozsudek vadou s vlivem na zákonnost rozhodnutí, jelikož ani nevysvětlil, z jakého důvodu důkazní návrhy neprovedl. Nejvyšší správní soud proto shledal námitku stěžovatele za přijatelnou (a důvodnou) z důvodu zásadního pochybení krajského soudu. Nejvyšší správní soud se tak nemohl zabývat dalšími kasačními námitkami, jelikož ty nespočívají v samostatných a oddělitelných argumentačních liniích. Pokud není postaveno najisto, z jakých skutkových zjištění mělo být v dané věci vycházeno, nelze se zabývat dalšími dílčími otázkami souvisejícími se zrušením stěžovatelova povolení k trvalému pobytu.

IV. Závěr a náklady řízení

[22] Nejvyšší správní shledal kasační stížnosti důvodnou a napadený rozsudek krajského soudu proto zrušil (§ 110 odst. 1 s. ř. s.). Krajský soud je v dalším řízení vázán výše

pokračování

vysloveným právním názorem Nejvyššího správního soudu (§ 110 odst. 4 s. ř. s.). Především se přezkoumatelným způsobem vypořádá s důkazními návrhy stěžovatele. Krajský soud v dalším řízení rozhodne i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

[23] Pokud jde o návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, vycházel Nejvyšší správní soud z toho, že rozhodl o kasační stížnosti neprodleně po jejím obdržení a po nezbytném poučení účastníků řízení o složení senátu, takže z důvodu nadbytečnosti se již samostatně tímto návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nezabýval.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 13. května 2024

Petr Mikeš
předseda senátu